

การใช้นาฏยประดิษฐ์ ชุดพฤษศาสตร์โรงเรียน เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ของเยาวชน กรณีศึกษาโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)

นัจกร ผู้ทรงธรรม, กุสุมา เทพรักษ์*

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปการแสดงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: Kusuma.te@ssru.ac.th*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการใช้นาฏยประดิษฐ์ ชุดพฤษศาสตร์โรงเรียน เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเยาวชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 จำนวน 34 คนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) จำนวน 1 ห้องเรียน ที่ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม โดยใช้กิจกรรมนาฏย-ประดิษฐ์บูรณาการร่วมกับเรื่องพฤษศาสตร์โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมนาฏย-ประดิษฐ์ 2) แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ 3) แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ผ่านการแสดงนาฏยประดิษฐ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า เยาวชนที่ได้เรียนรู้การใช้นาฏยประดิษฐ์ ชุดพฤษศาสตร์โรงเรียนก่อน และหลังการใช้กิจกรรมนาฏยประดิษฐ์ มีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ในภาพรวม ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า เยาวชนมีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ในการสร้างสรรค์ผลงานการแสดงนาฏยประดิษฐ์ ชุดพฤษศาสตร์โรงเรียนในภาพรวมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ : นาฏยประดิษฐ์, พฤษศาสตร์โรงเรียน, พัฒนาความคิดสร้างสรรค์

The Use of Choreography (School Botany) to Develop Creative Thinking in Youth: a Case Study of Bodindecha (Sing Singhaseni) School

Natjakorn Pusongtham, Kusuma Teppharax

Faculty of Fine and Applied Arts Performing Arts Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University

E-mail: Kusuma.te@ssru.ac.th*

Abstract

This research aimed to study effects of the use of choreography (school botany) to develop creative thinking in youth. The sample group was selected using the simple random sampling technique based on classroom criteria. They were from one classroom comprised of 34 youth studying Mattayom 2/3 in the 2nd semester of the 2016 academic calendar at Bodindecha (Sing Singhaseni) School. Choreography activities were integrated with activities on school botany. The research instruments were: 1) lesson plan on choreography activities; 2) evaluation form for creative choreography; and 3) evaluation form for creative choreography (school botany). The statistical analysis used in this research included frequency, percentage, average, Standard Deviation, t-test and content analysis.

The findings indicated that:

1. Youth who learned choreography (school botany) prior to and post experiment demonstrated overall creative thinking differently. The creative thinking post experiment was higher than prior to the experiment at the statistically significant level of .01

2. Youth who learned choreography (school botany) demonstrated different overall creative thinking in relation to the creation of choreography and performance (school botany) at the statistically significant level of .001

Keywords : choreography, school botany, developing creative thinking.

บทนำ

ปัจจุบันสถานการณ์ต่าง ๆ ในโลกส่วนใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และวัฒนธรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลอย่างยิ่ง ต่อการดำเนินชีวิตของประชากรและการพัฒนาให้ มีความเจริญก้าวหน้า ทำให้ทุกประเทศจำเป็นต้อง เร่งพัฒนา ประชากรของตนเองให้มีศักยภาพสูงขึ้น เพื่อรองรับกับเปลี่ยนแปลงกับสิ่งต่าง ๆ และ ปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ให้มีความยั่งยืนได้นั้น คือ ประชากร โดยเฉพาะ เยาวชนต้องได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพซึ่งจะ ส่งผลให้ประชากรเกิดทักษะและความเข้าใจต่อ ปัจจัยที่จะเอื้อต่อการพัฒนาประเทศให้เกิด ความยั่งยืน (อำไพ หรรณารักษ์, 2550) ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่เล็งเห็นความสำคัญที่จะ พัฒนาประชากรให้มีคุณภาพความคิดสร้างสรรค์ ของเยาวชน เพื่อรับมือกับปัญหารอบด้านที่ต้อง เผชิญอยู่ทั้งในปัจจุบันและอนาคตของความเปลี่ยนแปลง ที่เพิ่มขึ้นในศตวรรษใหม่ (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา, 2545) ซึ่งการศึกษาด้านความคิดสร้างสรรค์นั้นมีส่วน สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพประชากร ดังจะเห็น ได้จากพระบรมราโชวาทตอนหนึ่งของพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระราชทาน แก่ครูใหญ่ และนักเรียน ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ความว่า “การศึกษาเป็นเครื่องพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และ คุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชากรที่มี คุณภาพ จำเป็นต้องมีลักษณะประการหนึ่ง คือ มีความคิดสร้างสรรค์” (กรมวิชาการ, 2535) สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหลักของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่เน้นความสามารถ ของผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาเต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) และจากการทบทวน

วรรณกรรม พบว่า เด็กและเยาวชนในปัจจุบันมี ความคิดสร้างสรรค์ลดลงเรื่อย ๆ เมื่อจัดกิจกรรม ศิลปะเพื่อฝึกให้เด็กได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์กลับ พบว่า มีเด็กจำนวนน้อยมากที่แสดงให้เห็นถึง ความคิดสร้างสรรค์ เด็กส่วนใหญ่จะถนัดกับการทำ ตามแบบหรือตามสิ่งที่เด็กเคยพบเห็นมาก่อน มากกว่าพยายามคิดขึ้นมาใหม่ (อรอนงค์ ฤทธิธัชชัย, ม.ป.ป.) ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอน จะต้องค้นคว้าหาแนวทางพัฒนาการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนเป็นบุคคลผู้มีความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับ เกล (Gale, 1961 อ้างถึงใน ประเวศ วีณปารณ, 2541) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ เป็นคุณลักษณะที่มีอยู่ในตัวคนทุกคน และสามารถ ส่งเสริมคุณลักษณะนี้ให้พัฒนาสูงขึ้นได้ และ ทอแรนซ์ (Torrance, 1965) ได้ให้การสนับสนุนกับ ความคิดสร้างสรรค์ว่าความคิดสร้างสรรค์สามารถ พัฒนาได้ด้วยการสอน ฝึกฝน ปฏิบัติให้ถูกวิธี และ ควรส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กได้มากเท่าใด ก็จะเป็นผลดีมากเท่านั้น

ในการศึกษาศิลปะตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน จะมีเนื้อหาสาระอยู่ 3 ด้าน คือ ด้านทัศนศิลป์ ที่มุ่งศึกษาองค์ ประกอบศิลป์ การวาดภาพ การประดิษฐ์ ด้านดนตรีมุ่งเน้นศึกษาการแสดงออกทางดนตรี ความรู้สึกที่มีต่อดนตรี และด้านนาฏศิลป์ที่มุ่งเน้น ถึงการแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ถ่ายทอดความรู้สึกจากท่าร้ายรำ ความคิด อิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ เข้าใจ ในความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ (ประไพ ประดิษฐ์สุธาร, 2556) ซึ่งการเรียน นาฏศิลป์ถือว่าเป็นศิลปะขั้นสูง ควรค่าแก่การสืบทอด สร้างสรรค์ และพัฒนาไม่ให้หยุดนิ่ง เนื่องจาก การเรียนนาฏศิลป์จะเน้นทักษะปฏิบัติ ผู้รับ การฝึกหัดต้องใช้ข้อวัวยะทุกส่วนของร่างกายใน การเคลื่อนไหว ส่งผลให้ผู้เรียนมีสุขภาพกาย และ

เน้นความเป็นวัช ปลูกฝังองค์ความรู้ ยึดมั่นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

จิตติ (จารุณี ลิปนานนท์, 2539) และยังให้ประโยชน์ในด้านความจำดี เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการจึงได้บรรจุวิชานาฏศิลป์ไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความเป็นมาของรูปแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น และรากฐานของวัฒนธรรม มีจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในการพัฒนาดตนเอง และแสดงออกได้อย่างสร้างสรรค์ เกิดสมาธิในการทำงาน มีความรับผิดชอบและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544)

ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จตามแนวทางการจัดการศึกษา ครูผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน ผู้เรียนต้องเปลี่ยนพฤติกรรม การเรียนจากผู้ถ่ายทอดความรู้ เป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2544) และเน้นในด้านความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์นั้นมีเทคนิคและวิธีการที่สามารถทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้หลายวิธี เช่น วิธีการระดมพลังสมองเพื่อรวบรวมทางเลือก และการแก้ปัญหา การปลูกฝังความกล้าที่จะทำอย่างสร้างสรรค์ในการใช้โจทย์ง่าย ๆ และฝึกให้เด็กและเยาวชนคิดสร้างสรรค์ บนพื้นฐานของความถูกต้องตามหลักวิชาการ เทคนิคเชื่อมโยงสัมพันธ์หรือการใช้เทคนิคการสอนให้คิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ เพื่อการพัฒนาความคิดของเยาวชน

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ที่เป็นผู้นำในการพัฒนาระบบทางการศึกษา ซึ่งเนื้อหาสาระที่ผู้วิจัยศึกษาและนำมาใช้ในการค้นคว้าในครั้งนี้ คือ รายวิชาศิลปะพื้นฐาน (นาฏศิลป์) ศ22112 เป็นวิชาบังคับพื้นฐานของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากสภาพปัญหาทางการเรียนการสอนวิชา

นาฏศิลป์ในปัจจุบันพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบเรียนวิชานาฏศิลป์ ด้วยเหตุผลที่ว่า เป็นวิชาที่ดูโบราณไม่ทันสมัย เป็นวิชาที่ไม่เหมาะกับผู้เรียนเพศชายเหมาะกับเพศหญิงมากกว่า สอดคล้องกับจารุณี ลิปนานนท์ (2554 : 4) พบว่า การจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ของครูยังเน้น การถ่ายทอดความรู้โดยครูเป็นผู้ถ่ายทอดอย่างเดียว ครูไม่จัดกิจกรรมที่หลากหลาย การสอนปฏิบัติส่วนใหญ่ใช้วิธีการสาธิตประกอบการบรรยาย สอดคล้องกับรูปแบบวิธีการสอนวิชานาฏศิลป์ในโรงเรียนทั่วไปพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ที่ไม่ชอบเรียนวิชานาฏศิลป์ เพราะคิดว่าเป็นวิชาที่ไม่มีความสำคัญ ไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ การแสดงนาฏศิลป์เป็นสิ่งที่ไม่น่าสนใจ เพราะมีลีลาที่ซ้ำซากจำเจได้ยาก ทำให้นักเรียนขาดทักษะการคิดด้วยตนเอง ขาดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในการแสดงท่าทางประกอบเพลงต่าง ๆ จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญว่า ในปัจจุบันการอนุรักษ์นาฏศิลป์ให้คงอยู่เพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา งานวิจัยกระบวนการสร้างสรรค์จึงเป็นการนำเอาองค์ความรู้เก่ามาศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ สามารถนำมาพัฒนาการเรียนการสอน เป็นชุดการแสดงนาฏศิลป์สร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาได้ และหากให้เยาวชนเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ผลงานอย่างอิสระตามสาระที่วางไว้ก็จะเป็นการฝึกให้เยาวชนได้คิด วิเคราะห์ และนำเสนอผ่านกระบวนการที่เป็นระบบ เริ่มตั้งแต่การเรียนรู้ การทำงาน การค้นคว้าหาข้อมูล การวางแผนอย่างมีลำดับขั้นตอน การระดมสมองแลกเปลี่ยนมุมมองทางความคิดในการคิดสร้างสรรค์และต่อยอดความคิดสร้างสรรค์เรียนรู้และแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์ จนสามารถผลิตออกมาเป็นผลงานการแสดงนาฏศิลป์ประดิษฐ์ได้ กระตุ้นให้เยาวชนได้เรียนรู้และแสดงความคิดของ

เน้นความเป็นวัช ปลูกฝังองค์ความรู้ยึดมั่นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

ตนเองในทุก ๆ ขั้นตอน ซึ่งสิ่งนี้อาจจะเป็นเครื่องที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของความคิดสร้างสรรค์ของเยาวชนได้ และยังปรับเปลี่ยนทัศนคติหรือมุมมองของผู้เรียนที่มีต่อวิชาภูมิศิลป์ไปในทางที่ดีขึ้นได้อีกทางหนึ่ง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยการใช้นาฏยประดิษฐ์ ชุดพฤษศาสตร์โรงเรียน เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเยาวชน กรณีศึกษา โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) โดยการพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์ด้วยวิธีการบูรณาการเรียนรู้นาฏศิลป์ร่วมกับงานพฤษศาสตร์โรงเรียน โดยนำเนื้อหาเรื่องกระบวนการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สอดคล้องกับความสนใจของเยาวชนมาบูรณาการเข้ากับงานพฤษศาสตร์โรงเรียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเยาวชนทางด้านนาฏศิลป์ นำองค์ความรู้ด้านนาฏศิลป์ องค์ประกอบต่าง ๆ มาผสมผสานให้เกิดรูปแบบการเรียนรู้ใหม่ถือเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะส่งเสริมให้เยาวชนเกิดความเข้าใจในเนื้อหา และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ด้วยตนเองต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการใช้นาฏยประดิษฐ์ ชุดพฤษศาสตร์โรงเรียน เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเยาวชน

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การใช้นาฏยประดิษฐ์ ชุดพฤษศาสตร์โรงเรียน เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเยาวชน กรณีศึกษาโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)” เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Semi Experimental Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้นาฏยประดิษฐ์ ชุดพฤษศาสตร์โรงเรียน เพื่อพัฒนาความคิด

สร้างสรรค์ของเยาวชน กรณีศึกษาโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร ได้แก่ เยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 แผนการเรียนพิเศษ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) จำนวน 8 ห้องเรียน จำนวน 309 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 แผนการเรียนพิเศษ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) จำนวน 1 ห้องเรียน ที่ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่มด้วยวิธีการจับฉลาก ผลของการจับฉลากได้ห้องเรียน 2/3 จำนวน 34 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมนาฏยประดิษฐ์ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแผนการจัดการจัดการกิจกรรมนาฏยประดิษฐ์ จำนวน 10 แผน แผนละ 50 นาที/1 คาบเรียน มีเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการ ขั้นตอน การใช้หลักนาฏยประดิษฐ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

2. แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ นำมาใช้วัดความคิดสร้างสรรค์ของเยาวชนก่อนและหลังการใช้กิจกรรมนาฏยประดิษฐ์ เพื่อวัดพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนใน 3 ด้าน คือ จินตนาการ ความคิดคล่องตัว และความคิดละเอียดลออ แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ มีทั้งหมด 3 กิจกรรม ใช้มาตราประมาณค่า (Rating scale) และการพรรณนาคุณภาพ 3 ระดับ โดยใช้หลักของเกณฑ์การประเมินรูปิก (Scoring Rubrics) จำนวน 12 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน โดยวิธีการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha

Coefficient) มีระดับค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .879

3. แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ผ่านการแสดงนาฏยประดิษฐ์ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อใช้ประเมินความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนที่ได้คิดวางแผน และสร้างสรรค์ผลงานออกมาในรูปแบบของการนำเสนอการแสดงนาฏยประดิษฐ์ชุด พุทธศาสตร์โรงเรียน เพื่อวัดความสามารถทางความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนใน 3 ด้าน คือ จินตนาการ ความคิดคล่อง และความคิดละเอียดลออ แบ่งระดับความสามารถ ใช้มาตราประมาณค่า (Rating scale) และการพรรณนาคุณภาพ 4 ระดับ โดยใช้หลักของเกณฑ์การประเมินรูปคดี (Scoring Rubrics) จำนวน 9 ข้อ โดยวิธีการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) มีระดับค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .74

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผล โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ

ประเด็นที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าร้อยละ

ประเด็นที่ 2 วิเคราะห์ผลของการใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมนาฏยประดิษฐ์ เพื่อวัดพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ 3 ด้าน ได้แก่ จินตนาการ ความคิดคล่องตัว และความคิดละเอียดลออ ด้วยการคำนวณหาค่าสถิติทดสอบเปรียบเทียบก่อนและหลังการใช้กิจกรรมนาฏยประดิษฐ์ โดยใช้สถิติ (t-test) การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยนำค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมิน โดยในการแบ่งช่วงแต่ละระดับชั้น ด้วยวิธีหาความกว้างของอันตรภาคชั้นและใช้สูตรการหาความกว้างของอันตรภาคชั้น (กัลยา วานิชย์บัญชา,

2547, อ้างถึงใน เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน, 2552 : 63-64)

คะแนนเฉลี่ย 0.00-0.40 แปลความว่า จัดอยู่ในระดับต่ำมาก 0.41-0.80 แปลความว่า จัดอยู่ในระดับต่ำ 0.81-1.20 แปลความว่า จัดอยู่ในระดับปานกลาง 1.21-1.60 แปลความว่า จัดอยู่ในระดับสูง 1.61-2.00 แปลความว่า จัดอยู่ในระดับสูงมาก

ประเด็นที่ 3 วิเคราะห์ผลของการใช้แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ผ่านการแสดงนาฏยประดิษฐ์ ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยนำค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากแบบประเมินไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมิน โดยในการแบ่งช่วงแต่ละระดับชั้น

คะแนนเฉลี่ย 0.00-0.80 แปลความว่า จัดอยู่ในระดับต่ำมาก 0.81-1.60 แปลความว่า จัดอยู่ในระดับต่ำ 1.61-2.40 แปลความว่า จัดอยู่ในระดับปานกลาง 2.41-3.20 แปลความว่า จัดอยู่ในระดับสูง 3.21-4.00 แปลความว่า จัดอยู่ในระดับสูงมาก

ผลการวิจัย

การนำเสนองานวิจัย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้นาฏยประดิษฐ์ ชุดพุทธศาสตร์โรงเรียน เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเยาวชน ประกอบด้วยการนำเสนอผลการวิจัย และผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

มีค่าความถี่ และค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่

เป็นเพศหญิง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 55.9
และเพศชาย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 44.1

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบวัดความคิด
สร้างสรรค์ ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมนาฏยประดิษฐ์

ตารางที่ 1 แสดง ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (t-test) ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมนาฏยประดิษฐ์
ที่ได้จากแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ โดยรวม

โดยรวม	N	$\bar{x}$	S.D.	t-test	Sig
ก่อนผ่านกิจกรรม	34	1.6258	.16316		
หลังผ่านกิจกรรม	34	1.7745	.12074	4.210	.000**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 1 พบว่า ก่อนการใช้กิจกรรม
นาฏยประดิษฐ์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 1.6258$, S.D. =
.16316) หลังการใช้การกิจกรรมนาฏยประดิษฐ์
มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 1.7745$, S.D. = .12074) และ
เมื่อนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับค่า t
ทำให้คำนวณได้เท่ากับ 4.210 แสดงว่า นักเรียนมี

ความคิดสร้างสรรค์ โดยรวม หลังการใช้กิจกรรม
นาฏยประดิษฐ์ สูงกว่าก่อนการใช้กิจกรรมนาฏยประดิษฐ์
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงยอมรับ
สมมติฐาน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมิน
ความคิดสร้างสรรค์ผ่านการแสดงนาฏยประดิษฐ์

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One -way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยความคิด
สร้างสรรค์โดยรวม จำแนกตามกลุ่มนักเรียน ที่ได้จากแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ผ่านการแสดง
นาฏยประดิษฐ์

ตัวแปร	df	SS	MS	F	Sig.
โดยรวม					
ระหว่างกลุ่ม	3	3.352	1.117	4.901	.000***
ภายในกลุ่ม	31	.000	.000		
รวม	34	3.352			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มนักเรียนที่
แตกต่างกัน มีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์
ผลงานการแสดงนาฏย-ประดิษฐ์ ขุดพฤษภาคมศตวรรษ
โรงเรียน โดยรวม ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .001 จึงยอมรับสมมติฐาน

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษา การใช้นาฏยประดิษฐ์
ขุดพฤษภาคมศตวรรษโรงเรียน เพื่อพัฒนาความคิด
สร้างสรรค์ของเยาวชน โดยใช้แบบวัดความคิด
สร้างสรรค์ ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมนาฏยประดิษฐ์
และแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ผ่านการแสดง
นาฏยประดิษฐ์ ของเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ใน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 ภาคเรียนที่ 2 ปี

การศึกษา 2559 พบว่า การใช้นาฏยประดิษฐ์ ชุดพฤษศาสตร์โรงเรียน สามารถทำให้เยาวชนเกิด การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้จริง คะแนนของ แบบประเมินก่อนและหลังการใช้กิจกรรมนาฏยประดิษฐ์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลของการประเมินความคิดสร้างสรรค์ผ่าน การแสดงนาฏยประดิษฐ์ คะแนนของแบบประเมิน ของเยาวชน กลุ่มนักเรียนที่แตกต่างกัน มีความคิด สร้างสรรค์ ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001

ผู้วิจัยพบประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

เยาวชนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีพื้นฐานความรู้เดิมในเรื่องนาฏศิลป์ และเรื่อง พฤษศาสตร์โรงเรียนมาก่อน ในช่วงของระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามที่หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนด ไว้สานกับสภาพแวดล้อมบรรยากาศ สถานที่ ภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้พฤษศาสตร์ โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านบุคลากร และ ด้านข้อมูลพฤษศาสตร์ของโรงเรียน เป็นส่วนช่วย ให้เยาวชนมีพัฒนาการในเรื่องนาฏศิลป์ และงาน พฤษศาสตร์โรงเรียนได้เป็นอย่างดี เมื่อผู้วิจัยนำ กิจกรรมนาฏยประดิษฐ์ โดยจัดทำแผน การจัดการ เรียนรู้กิจกรรมนาฏยประดิษฐ์มาเป็นตัวสร้าง กระบวนการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ จัดทำกิจกรรมการสร้างสรรค์ผลงานการแสดง นาฏยประดิษฐ์ ชุดพฤษศาสตร์โรงเรียน มาเป็น ขอบเขตของประสบการณ์ให้กับเยาวชน ด้วย รูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เช่น การศึกษาค้นคว้า ข้อมูลทั้งแบบครูเป็นผู้ให้และแบบการระดมสมอง การฝึกคิดอย่างอิสระ การลงมือปฏิบัติจริงใน การสร้างชุดการแสดงด้วยตนเอง เยาวชนจึงเกิด ประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ตามกระบวนการ พัฒนาของกิจกรรมนาฏยประดิษฐ์

ที่สร้างขึ้น เพื่อใช้ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ของเยาวชน สอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2542 : 164) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สามารถทำได้โดยการสร้างกิจกรรมเสริมสร้าง หลักสูตรให้นักเรียนมีโอกาสดำเนินกิจกรรมที่มี รูปแบบหลากหลายที่มีความแตกต่างกัน สอดคล้อง กับ เดวิส (Davis, 1983 อ้างถึงใน กรมวิชาการ, 2535 : 6-7) ทัศนคติความคิดสร้างสรรค์เชิงพฤติกรรม นิยม ได้เสนอแนวคิดความคิดสร้างสรรค์ว่า เป็น พฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ โดยเน้นที่ ความสำคัญของการเสริมแรงการตอบสนองที่ ถูกต้องกับสิ่งเร้าเฉพาะหรือสถานการณ์ นอกจากนี้ ยังได้เน้นความสัมพันธ์ทางปัญญา คือ การโยง ความสัมพันธ์จากสิ่งเร้าหนึ่งไปยังสิ่งต่าง ๆ ทำให้ เกิดความคิดใหม่หรือสิ่งใหม่เกิดขึ้น

ดังนั้นเมื่อเยาวชนมีความรู้พื้นฐานเดิม เพิ่มเติมด้วยองค์ความรู้ใหม่ตามที่ได้วางเป้าหมาย ไว้ ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ จึงมีผลจากการใช้ นาฏยประดิษฐ์ ชุดพฤษศาสตร์โรงเรียน ที่มี การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์หลังเรียน สูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า ทักษะทางด้านนาฏศิลป์จาก กิจกรรมนาฏยประดิษฐ์ ส่งผลให้เยาวชนเกิด การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้จริง สอดคล้องกับ ผลการศึกษาวิจัยของ พรพิมล เวสสวรรค์ (2557) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหว และ จังหวะโดยใช้แนวคิดการเต้นเชิงสร้างสรรค์ที่มี ต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาล พบว่า หลัง การทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดสร้างสรรค์ สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัย ของ วิวัฒน์ เพชรศรี (2552) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้านนาฏศิลป์ที่ส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียนใน ระดับช่วงชั้นที่ 2 พบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการจัดการ

เน้นความเป็นวัช ปลูกฝังองค์ความรู้ยึดมั่นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

เรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น มีความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยเห็นว่าในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โรงเรียนถือเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นแหล่งผลิตเยาวชนให้ที่มีคุณภาพ และเยาวชนเหล่านี้ คือ อาวุธสำคัญในการสร้างพัฒนาประเทศเพื่อแข่งขันและพัฒนาประเทศทุกด้าน ซึ่งการจะพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพนั้น จำเป็นต้องส่งเสริมให้เยาวชนได้เกิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ ถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ด้วยการสร้างองค์ความรู้ทักษะทางความคิดสร้างสรรค์ให้กับเยาวชน ดังนั้นหากในอนาคตข้างหน้า หน่วยงานหรือบุคคลากรได้มีการนำกิจกรรมนาฏยประดิษฐ์ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเยาวชนไปใช้ ก็จะเป็นส่วนช่วยให้เยาวชนได้เกิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ โดยผ่านกระบวนการคิดสร้างสรรค์ บูรณาการกับพลศึกษาโรงเรียน สิ่งถือเป็นการฝึกการคิดของเยาวชนในการเชื่อมโยงความรู้จากสิ่งหนึ่งไปยังอีกสิ่งหนึ่งได้อย่างสร้างสรรค์ เกิดเป็นความคิดใหม่ ทางเลือกใหม่ เป็นทักษะพื้นฐานในการพัฒนาทักษะในด้านอื่น ๆ ที่จะตามมาอีกมากมาย

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่าผลการใช้นาฏยประดิษฐ์ชุดพลศึกษาโรงเรียน สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเยาวชนได้ แต่ความคิดสร้างสรรค์ด้านจินตนาการมีการพัฒนาทางความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่แตกต่างกันหรือค่อนข้างคงที่ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เยาวชนคิดผลิตสิ่งใหม่ ๆ ที่แปลกแตกต่างออกไป เพิ่มกิจกรรมที่

เน้นการพัฒนาทางด้านจินตนาการให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เยาวชนเกิดความคิดนอกกรอบ คิดแตกต่างออกไปจากบุคคลอื่น

2. จากผลการวิจัย พบว่า การนำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ไปใช้ในการวัดความคิดสร้างสรรค์ของเยาวชนนั้น แบบประเมินดังกล่าวใช้ระยะเวลาในการทดสอบกิจกรรมค่อนข้างมาก ดังนั้น ครูผู้สอนจึงต้องเตรียมการและวางแผนการดำเนินการประเมินให้เหมาะสม เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อระยะเวลาในการทำกิจกรรมอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายขอบเขตการศึกษาการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้ครอบคลุมด้านอื่น ๆ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหา การใช้วิจารณ์ญาณ ทักษะชีวิต เป็นต้น เนื่องจากในปัจจุบันปัจจัยดังกล่าวมีความสัมพันธ์ต่อความคิดสร้างสรรค์ให้เพิ่มสูงขึ้น

2. ควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำกิจกรรมนาฏศิลป์เรื่องอื่น ๆ ไปใช้ในการบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐาน เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ เป็นต้น เพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนให้เพิ่มสูงขึ้น

3. ควรศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในสถานศึกษาอื่น หรือในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อขยายขอบเขตการศึกษามากยิ่งขึ้น

References

- Davis, G.A. (1983). "Cognitive Development and Language Deverlopment". **Education Psychology**. New York: Randomhouse.

- Department of Curriculum and Instruction Development. (1992). **Creativity-theories-instructions-assessment and evaluation**. Bangkok: Ministry of Education.
- Department of Curriculum and Instruction Development. (1999). **The synthetic form of development of children's cognitive skills in Thailand**. Bangkok: Religious Affairs.
- Gale, R.F. (1961). **Developmental Behavior : A Humanistic Approach**. New York : The Macmillan, 1960.
- Horkurruk, A. (2007). **Education for sustainable development in Thai context**. Bangkok: Thailand Environment Institute.
- Kittisaknawin, C. (2009). **Trust in organizations of Thailand: Comparative study between government and private organization**. (Doctoral dissertation) Ramkhamhaeng University, Thailand.
- Lipananon, J. (1996). **Using a series of training activities for teachers dance with grade 4 (Master's thesis)**. Cahiang Mai University, Thailand.
- Malakul, P. (2002). **Talent development**. (2nd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University.
- Ministry of Education. (2009). **The basic education core curriculum B.E. 2551 (A.D. 2008)**. Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand., LTD.
- Ministry of Education. (2011). **Quality Assurance in Education**. Bangkok: Kurusapa Ladprao Printing Press.
- Moonkham, S., & Moonkham, O. (2001). **Learning management: Creative thinking development**. (5th ed.) Bangkok: Parbpim.
- Petsri, W. (2009). **The development of an instructional model of dramatic arts to enhance creative thinking for primary level 2 students**. (Doctoral dissertation). Burapha University, Thailand.
- Praditsuktaworn, P. (n.d.). **Arts**. Retrieved April 4, 2015, from <http://taamkru.com/th>.
- Ritruethai, O. (n.d.). **The development of creative intelligence**. Retrieved April 4, 2015, from edoffice.kku.ac.th.
- Torrance, E.P. (1965). **Rewarding Creative Behavior: Experiments in Classroom Creativity**.
- Vessawasdi, P. (2004). **Effects of organizing movement and rhythmic activities using creative dance approach on kindergarteners' creativity**. (Master's thesis). Chulalongkorn University.

Research and Development Journal Suan Sunandha Rajabhat University

Vol. 9 3rd Supplementary (July) 2017

Wasi, P. (1998). **Eaucation reform:
Intellectual enhancement for
survival**. Bangkok: Sodsrisaritwong
Foundtion.

เน้นความเป็นวัช ปลูกฝังองค์ความรู้ ยึดมั่นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล